

Kuhmoisten kunta
Rakennuslautakunta

Toritie 34 A
17800 Kuhmoinen

YHTEISLUPAPÄÄTÖS

Päätös annettu julkipanon jälkeen 4.9.2026
Kokouspäivä 26.8.2026

Asia

Ympäristönsuojelulain (YSL 527/2014) 27 §:n mukainen ympäristölupahakemus ja maa-ainelain (MAL 555/1981) 4 §:n mukainen maa-aineslupahakemus maa-ainesten ottamiseen ja murskaamiseen. Lisäksi lupaa haetaan kantojen ja energiapuun vastaanottoon, välivarastointiin ja käsittelyyn alueella. Lupaa haetaan olemassa olevan toiminnan jatkamiseen. Lupahakemukset käsitellään maa-ainelain 4a §:n ja ympäristönsuojelulain 47a §:n tarkoittamassa yhteiskäsittelyssä.

Päätös sisältää maa-ainelain 21 §:n ja ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaisen päätöksen toiminnan aloittamiseksi muutoksenhausta huolimatta.

Luvan hakija

Kuhmoisten Sora Oy
Vanhatie 14
17800 Kuhmoinen
Y-tunnus 1792459-2

Yhteyshenkilö Olli Nummelin, p.

Toiminnan sijainti

Kuhmoinen, tiloilla Keskisenkankaan sora-alue 291-404-8-228 ja Sorakangas 291-404-8-241.

Maanomistaja

Keskisenkankaan sora-alue 291-404-8-228 ja Sorakangas 291-404-8-241
Kuhmoisten Sora Oy

Luvan hakemisen peruste

Maa -aineslaki 4 § 1 momentti, ympäristönsuojelulaki 27 § 1 momentti ja liite 1 taulukko 2 kohta 7e kiinteä tai siirrettävä murskaamo, jonka toiminta-aika on vähintään 50 päivää. Ympäristönsuojelulaki 27 § 2 momentti 3 kohta.

Lupaviranomaisen toimivalta

Kuhmoisten kunnan hallintosäännön (16.8.2021) mukaan rakennuslautakunta toimii maa-aineslain 7 §:n ja valtioneuvoston asetuksen (713/2014) 2 §:n kohdan 6b tarkoittamana lupa- ja valvontaviranomaisena kunnassa. Rakennuslautakunta toimii myös ympäristönsuojelulain 23 §:n mukaisena ympäristönsuojeluviranomaisena kunnassa.

Asian vireilletulo

Hakemus on tullut vireille 10.2.2026 toimitetun maa-aineslupahakemuksen johdosta. Hakemusta on täydennetty 26.5.2026.

Ottamisalueen ympäristö ja alueen kaavoitustilanne

Sijainti ja tieyhteys

Suunnittelualue sijaitsee Keskisenkankaalla. Noin 10 km Kuhmoisten keskustaaajamasta pohjoiseen valtatie 24 välittömässä läheisyydessä. Liikenne ja kiviaineskuljetukset tapahtuvat Vt 24 tieltä alueelle johtavan liittymän ja tien kautta.

Lähimmät häiriintyvät kohteet

Lähimmät asuinkäytössä olevat talot sijaitsevat luoteessa n. 900 m etäisyydellä. Vapaa-ajan asunnot luoteessa n. 600 metrin etäisyydellä.

Kaavoitustilanne

Alueella on voimassa Keski-Suomen maakuntakaava, jota koskee seuraava merkintä: Biotalousalueen tukeutuva alue. Suunnittelumääräyksen mukaan maa- ja metsätalous sekä turvetuotanto tulee suunnitella ja toteuttaa niin, että kulloinkin voimassa olevassa Keski-Suomen pintavesien toimenpideohjelmassa esitetyt vesienhoidon tavoitteet saavutetaan. Alueella on myös voimassa Pirkanmaan Elonkirjon ja energian vaihemaakuntakaava, jota koskevat seuraavat merkinnät: Luonnon monimuotoisuuden ydinalue (laaja-alainen), puutermiinali (pienialainen, kohdistuu alueeseen), ja pohjavesialue.

Pohjavesitilanne

Suunnittelualue sijaitsee muuhun vedenhankintakäyttöön soveltu-

valla Harjunmäen (0929105) 2-luokan pohjavesialueella. Suunnitelman mukaan alueella on yksi pohjavesiputki. Ennen suunnitellun toiminnan aloittamista ottoalueelle asennetaan uusi vesinäytteenottoon soveltuva pohjavesiputki. Myös nykyinen putki on toimintakuntoinen ja se säilytetään. Tehdyissä seurantamittauksissa pohjavedenpinnan on todettu olevan n. tasolla +120,00 N2000. Suunnitelmassa on esitetty alimmaksi ottotasoksi +126,300 N2000.

Kunnassa on kunnanhallituksen vuonna 2019 hyväksymä pohjavesialueiden suojelusuunnitelma.

Luonnonolosuhteet

Suunnitelmaselostuksen mukaan alueella ei ole erityisiä luonnon olosuhteita eikä kaunista maisemakuvaa, alue ei ole luonnontilainen. Alueella on ollut maa-ainesten ottamistoimintaa jo usean lupakauden aikana. Suunnittelualueen maaperä on sora- ja hiekkamaata. Alueen pintamaat on jo pääosin poistettu nykyisen maa-aineksen oton yhteydessä.

Alueen viereinen maankäyttö on metsätalous. Läheisyydessä ei ole vanhoja metsiä tai suojeltavia luontoarvoja. Viereisten alueiden metsät ovat pääosin taimikkoa ja nuoria talousmetsiä. Suunnitellun toiminnan maisemalliset vaikutukset ovat paikallisia ja pienialaisia. Kiviainesalue ei näy maisemakuvassa kauas. Sijainti on suojainen.

Suunnittelualueella ei ole suojeltavia kohteita. Lähimmät suojellut alueet sijaitsevat useiden kilometrien etäisyydellä. Kyseessä on Natura alueita ja metsälain perusteella suojeltuja alueita.

Suunnittelualueella pintavedet virtaavat maanpinnan muotojen perusteella Koilliseen. Pääosin vedet imeytyvät suoraan maaperään, eikä varsinaista pintavaluntaa ole. Alueelle ei ole nykyisen ottamisen aikana havaittu kertyvän pintavesiä.

Suunnittelualueella on harjoitettu soran ottoa ja murskausta jo kymmenien vuosien ajan. Nykyisen toiminnan aikana ei ole tullut tietoon ympäristövaikutuksia, jotka vaikuttaisivat toiminnan jatkamiseen.

Toiminnan kuvaus

Lupaa haetaan hiekan ja soran ottamiseen sekä murskaukseen paikan päällä. Lisäksi lupaa haetaan energiapuun vastaanottoon, väli-varastointiin ja käsittelyyn alueella. Hakijalla on alueelle Kuhmoisten kunnan teknisen lautakunnan vuonna 2015 myöntämä maa-aineslupa, ja rakennuslautakunnan vuonna 2016 myöntämä ympäristölupa. Molemmat luvat on myönnetty kymmeneksi vuodeksi.

Maa-ainesten ottaminen

Otettava kiviaines on soraa ja hiekkaa, jota jalostetaan murskaamalla ja seulomalla erikokoisiksi lajikkeiksi. Kiviaineksen käyttötarkoitus seutukunnan infra rakentamisen hankkeisiin ja teiden kunnostukseen ja rakentamiseen. Hakemuksen mukainen suunnitelma-alueen pinta-ala on 6,9 ha, josta varsinaisen maa-ainestento-alueen pinta-ala on 5,9 ha. Päivitetyssä suunnitelmassa on esitetty alimaksi ottotasoksi +126,300 N 2000. Tehdyissä seurantamittauksissa pohjavedenpinnan on todettu olevan n. tasolla +120,00 N2000. Edellisen luvan mukainen alin ottotaso oli +126,00 m N60, joka muunnettuna N2000-järjestelmään on noin 126,300 m.

Lupaa haetaan 10 vuoden ajaksi päätöksen antopäivästä lukien. Samalla haetaan lupaa toiminnan aloittamiseksi muutoksenhausta huolimatta. Perusteluna on nykyiset voimassa olleet luvat ja nykyisten lupien kaltainen toiminta.

Tällä luvalla haettava ottomäärä	98 000 m ³ ktr
Vuotuinen otto	noin 9 800 m ³ ktr
Ottoaika	10 vuotta
Suunnitelma-alueen pinta-ala	6,9 ha
Ottamisalueen pinta-ala	5,9 ha

Ottamiseen liittyvät järjestelyt

Alue pidetään toiminnan aikana siistinä. Suunnittelualueen ja varsinaisen ottoalueen rajat merkitään maastoon. Työn aikana syntyvät jyrkät reunat merkitään maastoon lippusiimoilla tai köysi aidoilla. Tavoitteena on pitää kaivuluiskat loivina myös työaikana. Alueelle johdettaville teille ja poluille asetetaan toiminnasta kertovat kyltit. Ottotaso osoittavia korkeusmerkkejä asetetaan tarvittava määrä.

Kaivussyvyys on nykyisen rintausten kohdalla n. -15 m. Kaivussyvyys koko suunnitelman alueella on n. 1 – 15 m. Kaivuluiskat muotoillaan 1:3 kaltevuuteen

Ottamismäärä voi vaihdella eri vuosina markkinatilanteen ja menekin mukaisesti. Kiviaineksia ei tavoitella murskattavaksi varastoon merkittäviä määriä. Tuotannon periaatteena on, ettei keskimäärästä vuotuista ottomäärää suurempaa erää tehdä varastoon ja vuosittain pyritään murskaamaan markkinatilanteen mukainen määrä.

Kiviaineksen murskaus ja seulonta

Alueella jalostetaan rintausten kaivettua soraa mursketuotteiksi murskaamalla ja seulomalla.

Energiapuun varastointi ja käsittely

Alueella varastoidaan ja käsitellään bioenergiaksi tarkoitettua energiapuuta ja kantoja. Terminaali toiminnassa energiapuuta välivarastoidaan alueelle kuljetusolosuhteiden ja menekin tasaamiseksi. Terminaali mahdollistaa energiapuun ajamisen kelirikkoaikoina. Energiapuun ja kantojen käsittely tarkoittaa lajittelua ja haketusta siirrettävällä kalustolla.

Varastointi ja tukitoiminnot

Murskeen varastokasat sijaitsevat suunnittelualueen keskiosissa. Soran oton edetessä varastokasojen sijainti seuraa kaivualuetta itää ja pohjoista kohti. Osa tuotteista voidaan heti murskauksen tai seulonnan yhteydessä lastata kuorma-autoihin käyttöön kuljetettavaksi.

Murskaus ja seulontatyönaikana alueella on tukitoiminta-alue. Tukitoiminta alueelle sijoitetaan murskaustyön aikaiset sosiaalitilat, varastokontit ja jätehuollon toiminta sekä henkilökunnan pysäköinti. Tukitoiminta-alueella varastoidaan keskeytyksettömän työskentelyn kannalta tarvittavat määrät poltto- ja voiteluaineita sekä varaosia.

Alueelle rakennetaan varastoalueelle sijoittuva tukitoimintojen alue, jonka sijainti on esitetty kartalla. Tukitoimintojen alue rakennetaan tasaiseksi murskepintaiseksi kentäksi.

Alueella käytettävät polttoainesäiliöt ovat kaksoisvaipallisia ja tankkauslaitteissa on sulkuventtiilit sekä ylitäytönesto. Säiliöt sijoitetaan tukitoimintojen alueelle. Polttoaineita varastoidaan vain alueella käytettäviä työkoneita varten. Jalostetta kuljettavat kuorma-autot tankataan muualla. Työkoneiden tankkaukset ja työmaalla tehtävät huollot pyritään tekemään tukitoimintojen alueella.

Lähtökohtaisesti alueella ei varastoida poltto – ja voiteluaineita. murskainten tankkaukset tehdään suoraan säiliöautosta ja huolto toimenpiteitä varten tullaan huoltoautolla, jossa tarvittavat öljyt ja voiteluaineet ovat mukana.

Poltto- ja voiteluaineiden varastointi

Murskauksen ja lastauksen koneissa polttoaineena käytettävää kevyttä polttoöljyä käytetään alueella n. 5 – 15 m³ vuodessa. Polttoaineen kulutus kohdistuu murskausjaksoihin. kevyttä polttoöljyä varastoidaan alueella vain murskausjaksojen aikana ja päiväkohtaisen kulutuksen määriä.

Varastomäärä n. 1 – 5 m³. Varastointi tapahtuu kaksoisvaipallisissa säiliöissä. (IBC pakkaus) tukitoimintojen alueella. Murskausjakson aikana polttoainetta toimitetaan kulutuksen mukaan polttoainemyyjän jakelutoimituksina tukitoimintojen alueen säiliöihin päiväkohtaisia määriä. Alueella käytettävissä koneissa ja laitteissa käytetään öljyjä

ja voiteluaineita n. 0,2 – 1 m³ vuodessa. Koneiden öljyä ja voiteluaineita ei varastoida alueella. Vain koneiden välttämättömät huollot tehdään alueella. Huolloissa tarvittavat öljyt ja voiteluaineet toimitetaan paikalle huoltoautoksi varustelluilla autoilla.

Tarvittaessa öljyä ja voiteluaineita varastoidaan murskausjaksojen aikana päivä kohtaisia määriä tukitoimintojen alueella. Varastointi tapahtuu valuma-altaallisessa varastokontissa tukitoimintojen alueella.

Toiminnan ajankohta

Alueella voi olla Ympäristöluvan mukaista toimintaa kaikkina vuodenaikoina. Toiminta kuitenkin jakaantuu erillisiin murskaus ja seulonta jaksoihin. Jaksoja on menekin mukaisesti arviolta 1 – 3 kpl vuodessa. Yksittäisen murskausjakson kesto on noin 1 – 4 viikkoa. Murskausjaksojen aikana toimintaa tehdään kahdessa työvuorossa. Kuorma-auto kuljetuksissa on myös menekin mukaisesta vaihtelua. Kuorma- ja kuljetustyö tapahtuu pääosin arkipäivinä ja päiväaikaan. Mutta tarvittaessa ajoa voi kysynnän mukaisesti olla kaikkina päivinä 24 h.

Toiminnalle haetaan seuraavia ajankohtia:

Murskaus ja seulonta: arkipäivinä klo 6–22
 Kuorma- ja kuljetus: joka päivä, ympäri vuorokauden
 Energiapuun ja kantojen käsittelu: joka päivä, ympäri vuorokauden

Työkoneet ja käytettävät laitteet

Maa- ja kiviaineksen siirtämiseen ja autojen kuormaamiseen käytetään ta vanomaisia maanrakennuskoneita, kuten kaivinkoneita ja pyöräkuormaajia.

Soramurskeen tuotannossa käytetään siirrettävää murskauskalustoa. Koneet ja laitteet ovat alueella vain vuosittaisten murskausjaksojen aikana. Tuotannossa käytetään valmistettavan lajikkeen mukaisesti yksi- tai useampivaiheista murskausprosessia, johon kuuluu murskainten lisäksi seulat ja kuljettimet. Valmiit kiviainestuotteet kuljetetaan ulos alueelta tieliikenteen kuorma-autoilla.

Liikenne ja liikennejärjestelyt

Liikenne ja kiviaineskuljetukset tapahtuvat Vt 24 tieltä alueelle johtavan liittymän ja tien kautta. Alue sijaitsee Vt 24 välittömässä läheisyydessä. Tieyhteyden pituus on vain n. 50m maantieltä.

Murskekuljetuksista arvioidaan aiheutuvan aktiivisina aikoina n. 30 raskaan liikenteen käyntiä vuorokaudessa. Liikenne on kuitenkin kausittaista ja vaihtelee menekin mukaisesti.

Energiapuun ja kantojen kuljetuksen liikennemäärä vaihtelee menekin mukaisesti. arviolta muutamia kymmeniä käyntejä kuukaudessa. Valtatien viereisen sijainnin vuoksi liikenteellä ei ole juurikaan vaikutusta toiminnan aiheuttamiin haittoihin.

Ympäristökuormitus ja toimenpiteet niiden rajoittamiseksi

Vaikutukset pinta – ja pohjaveteen sekä maaperään

Suunnittelualue sijaitsee Harjunmäen II luokan pohjavesialueella. Pohjaveden pinta soranottoalueella on n. 4 – 6 metriä suunnitellun ottotason alapuolella. Pohjavesialueen pinta-ala on n. 116 hehtaaria ja ottoalueen pinta ala n. 5,9 ha. Huomioiden alueiden mittasuhteet voidaan vaikutusta ja riskiä pohjaveden pilaantumiseen pitää vähäisenä.

Suunnitellulla ottamistoiminnalla ei ole haitallisia vaikutuksia pinta- ja pohjaveteen eikä maaperään. Alueelle tuotava kierrätys asfaltti on pilaantumaton. Hakemuksen mukaisesta ottamistoiminnasta ei synny suoria päästöjä vesiin tai maaperään. Eikä alueelta tapahdu suoraa pintavaluntaa vesistöihin. Näillä perusteilla toiminnalla ei arvioida olevan haitallista vaikutusta ympäristöön

Soranotto muuttaa alueen topografiaa, mutta sillä ei ole merkittävää vaikutusta alueen sade- ja sulamisvesien valumasuuntiin. Toiminnan lähtökohtana on, ettei päästöjä vesiin tai maaperään saa aiheutua poikkeustilanteissakaan. Merkittävimmät ympäristöön kohdistuvat riskit muodostuvat poltto- ja voiteluaineiden käsittelystä, käytöstä ja varastoinnista. Toiminnassa huolehditaan, ettei näiden aineiden käytöstä aiheudu päästöjä maaperään tai vesiin. Koneita ja laitteita käytetään huolellisesti ja asiantuntevasti. Käytössä on parasta saatavilla olevaa tekniikkaa edustavat koneet (BAT). Toiminnassa noudetaan ympäristöluvan ehtoja ja lupamääräyksiä.

Vaikutukset maisemakuvaan, maankäyttöön ja luonnonarvoihin

Soranottoalueen pysyväksi jäävät luiskat ja kaivanto vaikuttavat vain paikallisesti maisemakuvaan. Ottoalue ei merkittävästi näy alueen kantateille eikä muille alueille, jossa voisi olla laajoja maisemakuvalisia vaikutuksia. Suunniteltu toiminta ei haittaa naapuritilojen ja suunnittelualueen viereistä maankäyttöä.

Alueen ympäristö on metsätalouskäytössä. Kaavoituksellisesti alue on osoitettu Maa- ja metsätalouden alueeksi. Soranotto vaikuttaa paikallisesti maaperään pinnanmuotoihin ja kasvillisuuteen. Alueen soravaroja on jo hyödynnetty ja ympäristö on muokkautunut soranottoalueeksi. Suunniteltu toiminta ei muuta merkittävästi jo käynnissä olevaa luonnon olosuhteiden muutosta, vaan alue on joka tapauksessa jo muuttunut luonnontilaisesta.

Suunnittelualue on jo nykyisin toiminnassa oleva maa-aineksen ottamisalue, jossa ei ole tiedossa olevia suojeltavia kasvi – tai eläinlajeja tai muita suojelukohteita. Maa-aineksen ottamis- ja murskaustoiminnalla ei arvioida olevan vaikutusta lähialueen suojelukohteisiin.

Melu – ja pölyvaikutukset

Maa-aineksen otossa ja jatkojalostuksessa melua ja tärinää syntyy murskaamiseen ja seulontaan käytettävistä työkoneista ja laitteista, varastoinnista, lastauksesta sekä kuljetuksesta. Näistä kaikista toiminnoista voi syntyä myös ympäristöön leviävää pölyä.

Murskauksesta aiheutuvan melutason on todettu avoimessa ja tasaisessa maastossa olevan 500m etäisyydellä 55 desibeliä. Toiminta sijaitsee soranottoalueen pohjalla luiskien suojassa, mikä vielä vähentää melun ja pölyn leviämistä ympäristöön. Murskauksen melun voidaan todeta olevan 500m etäisyydellä korkeintaan 55 db.

Pölyvaikutuksia voidaan kaluston sijoituspaikan lisäksi vähentää oikeilla toimintatavoilla ja kalustolla sekä kastelulla. Lisäksi suunnittelualuetta ympäröivät metsät vaimentavat melua ja estävät myös pölyn leviämistä. Materiaalien kuljetuksen, lastauksen ja terminaalityönnön melu- sekä pölyvaikutus on vähäistä. Näissä toiminnoissa käytetään tieliikenteeseen ja yleiseen käyttöön hyväksyttyjä koneita sekä laitteita.

Toiminnasta syntyvät jätteet

Toiminnasta syntyy kaivannaisjätteeksi luokiteltavaa jätettä toiminta aikana. Pintamaata n. 1200 m³ ja kantoja sekä hakkuutähteitä n. 300 m³. Varsinaista sivukiveä ei muodostu. Kaivannaisjätteiden muodostuva määrä on vähäinen otettavan soran määrään suhteutettuna. Pintamaat hyödynnetään ottamisalueen maisemointiin, kannot ja hakkuutähteet kuljetetaan ottamisalueen ulkopuolelle ja hyödynnetään bioenergiana.

Murskaus- ja seulontatyössä muodostuu sekajätettä n. 200 kg vuodessa ja rautaromua n. 2000 kg vuodessa. Jätteet muodostuvat toiminnassa käytettävien koneiden- ja laitteiden ylläpidosta sekä koneita käyttävän henkilökunnan sosiaalitilojen jätteestä.

Murskaus ja seulontatyön jätteiden jätehuollon järjestämisestä vastaa käytännössä käyntikertakohtaisesti murskausurakoitsija. Ympäristöluvan haltijalla on vastuu valvoa jätehuollon asianmukainen toteutuminen.

Toiminnassa muodostuu myös sosiaalitilojen saniteettijätettä joitain kymmeniä kiloja vuodessa. Käytännössä tästäkin vastaa murskausurakoitsija käyntikertakohtaisesti.

Murskaus ja seulontatyön jätteet kerätään työn aikana jakeittain jä-

teastioihin. Jätteet toimitetaan alueelliseen jätteenkäsittelypisteesseen murskauksen käyntikertakohtaisesti. Periaatteena on, että koneiden ja urakoitsijan poistuttua alueelle ei jää jätteitä.

Toiminnan riskit ja toimenpiteet niiden ehkäisemiseksi

Merkittävimmät riskit

Toiminnasta aiheutuva merkittävin ympäristöriski on öljyvahinko esimerkiksi työkoneiden letkurikkojen, varastosäiliöiden vuodon tai tulipalon sattuessa. Merkittävä riski ympäristölle on myös koko toimintajan aikana jokin tunnistamatta jäänyt hiljalleen ympäristöä kuormittava tekijä. Liikennevahingon riski materiaalien kuljetuksessa on myös todennäköinen.

Riskien ehkäisy

Alueelle nimetään luvanhakijan vastuuhenkilö, joka vastaa että lupa- ja turvallisuusmääräyksiä noudatetaan. Vastuuhenkilön tiedot toimitetaan valvovalle viranomaiselle.

- Toiminnassa noudatetaan erityistä varovaisuutta, jotta öljyä ei pääse maaperään.
- Vuotojen ehkäisemiseksi käytetään ehjiä ja mahdollisimman nykyaikaisia koneita (BAT).
- Työkoneet tankataan tukitoiminta alueella. Murskia tankataan alueella käyvästä säiliöautosta.
- Jos alueella on tarve varastoida polttoainetta. Varastosäiliö on kaksoisvaipallinen. Säiliö sijoitetaan tukitoimintojen alueelle. Tankkauslaitteissa on sulkuventtiili ja ylitäytönesto.
- Poltto- ja voiteluaineiden varastoinnissa noudatetaan ympäristöluvassa annettuja ehtoja.
- Alueelle varataan riittävästi imeytysmateriaalia ja öljynkeräysvälineitä vuotovahinkojen varalle.
- Alueella on alkusammutuskalusto
- Työn aikana syntyvistä jyrkistä reunoista varoitetaan työnaikaisilla lippusiimoilla, maa- tai kivivalleilla tai aidalla siten, ettei jyrkänteeseen reunalle voi päätyä tahattomasti. Työmaa – alueella jyrkänteistä varoitetaan kylteillä.

Toiminta poikkeustilanteissa

Poikkeustilanteissa koneet- ja laitteet pysäytetään ja mahdollinen vika tai häiriö korjataan. Onnettomuuksista tehdään välittömästi ilmoitus pelastus ja ympäristönsuojeluviranomaiselle. Merkittävässä tapauksissa ilmoitetaan myös valtion viranomaiselle. Tarvittaviin toimenpiteisiin ryhdytään välittömästi mahdollisen vahingon aiheuttamien haittojen leviämisen estämiseksi. Poikkeustilanteista ilmoittamisen vastuu on luvan hakijan nimeämällä vastuuhenkilöllä.

Tarkkailu ja raportointi

Käyttötarkkailu

Murskauksesta pidetään käyttöpäiväkirjaa. Päiväkirjaan kirjataan päivittäinen työaika, tuotantomäärät, tehdyt tarkastukset, huollot, keskeytykset ja poikkeustilanteet.

Ympäristövaikutusten tarkkailu

Ympäristövaikutusten tarkkailua tehdään ympäristöluvassa annettujen määräysten mukaisesti.

Raportointi

Alueelta otettava maa-aineksen määrä ja laatu ilmoitetaan vuosittain viranomaiselle maa-aineslain 23a§:n mukaisesti. Käyttöpäiväkirjan tiedot sekä tehtyjen tarkkailujen tulokset raportoidaan vuositteittain lupaa valvovalle viranomaiselle.

Jälkihoitotoimenpiteet

Soranottoalueen pohja jää ottamisen päätyttyä pääosin ajoneuvoilla kuljettavaan tasaisuuteen. Mahdolliset irtolohkareet kootaan kasoiksi ja pyritään sijoittamaan ne rintausten juureen. Luiskat alueella ovat n. 3 – 15 m korkeita. Luiskat tasataan 1:3 kaltevuuteen. Maisemoidut alueet pyritään palauttamaan metsätalouskäyttöön. Maisemoinnin yhteydessä alueelta kuoritut pintamaat levitetään kasvukerrokseksi.

Jälkihoidetulle alueelle voi ilmetä olla myös muita käyttötarkoituksia lupakauden aikana. Aluetta voitaisiin käyttää varasto, terminaali tai muuna toimitila-alueena. Alueen mahdolliset uudet käyttö- ja maisemointitarpeet voivat tarkentua lupakauden aikana tai viimeistään kauden jälkipuolella noin 1-2 vuotta ennen luvan voimassaolon umpeutumista. Siinä vaiheessa jälkihoitosuunnitelma päivitetään tarvittavilta osin ja esitetään viranomaiselle.

Energiapuu ja kanto terminaalitoimintaa tullaan jatkamaan alueen soravarojen hyödyntämisen jälkeenkin. Terminaalialue jätetään maisemointitöiden ulkopuolelle.

Täytäntöönpano muutoksenhausta huolimatta

Kuhmoisten Sora Oy on hakenut maa-aineslain 21 §:n ja ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaista päätöksen täytäntöönpanoa mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Asian käsittely

Hakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksesta on kuulutettu ympäristönsuojelulain 44 §:n mukaisesti Kuhmoisten kunnan kotisivuilla 25.2.-27.3.2026. Kuulutus on myös julkaistu Kuhmoisten sanomissa 25.2.2026. Kuulutusaikana lupahakemus liitteineen on ollut nähtävillä teknisessä toimistossa ja kunnan yleisessä tietoverkossa.

Kunnan toimesta on suoritettu tarvittavat naapurikiinteistöjen omistajien kuulemiset, 2 kpl.

Lausunnot

Hakemuksesta pyydettiin lausunnot 25.2.2026 ja 29.5.2026 lähteneillä lausuntopyyntöillä Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojelutoimistolta sekä Lupa- ja valvontavirastolta.

Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojelutoimisto antoi (25.3.2026) seuraavan lausunnon koskien maa-aines- ja ympäristölupahakemusta:

Hakemuksessa mainitaan, että alue on Keski-Suomen maakunta-kaavassa merkitty maa ainesten ottovyöhykkeeksi. Pirkanmaan maakuntakaavayhdistelmästä yhtenäisestä tietomallista edellä mainittua merkintää ei löydy, sen sijaan löytyy Matkailun ja virkistysalueen vetovoima-alue.

Geologisen tutkimuskeskuksen tietokantojen mukaan alue kuuluu arseeniprovinssiin. Arseeniprovinssit ovat alueita, joilla arseenin ja paikoin myös antimonin pitoisuudet ovat moreenissa usein suurempia kuin muualla Suomessa.

Suunnittelualue sijaitsee Harjunmäen II luokan pohjavesialueella (0929105). Kaikki alueella tapahtuva toiminta tulee toteuttaa erityisen huolellisesti siten, että sillä ei aiheuteta vahingollisia vaikutuksia pohjaveden muodostumiselle ja laadulle. Pölynsidonnassa tulee käyttää puhdasta vettä.

Pohjavesien pinnankorkeutta tulee seurata säännöllisesti eri vuoden aikoina. Tällä varmistetaan riittävä suojakerroksen paksuus myös pohjaveden olleessa korkealla tasolla.

Koneiden tankkaus, polttoaineiden käyttö, käsittely ja varastointi tulee järjestää, että siitä ei aiheudu maaperän ja sitä kautta pohjaveden pilaantumisen vaaraa. Öljynimeytystarvikkeet tulee olla hakemuksen mukaisesti jatkuvasti saatavilla käytön aikana ja niitä käytetään välittömästi mahdollisen vuodon poiskorjaamiseen.

Hakemuksessa esitetyn ottosuunnitelman mukaisesti toimittaessa ja koska suunnitellun toiminta-alueen läheisyydessä ei ole häiriölle altista asutusta, ei ole syytä olettaa, että toiminnasta aiheutuisi ter-

veyshaittaa asutukselle. Mikäli kuitenkin asutukselta tai muilta asianosaisilta tulee valituksia melusta ja pölystä, tulee tarvittavat melumittaukset ja pölynsidontatoimenpiteet suorittaa asianmukaisesti ja ryhtyä välittömiin toimenpiteisiin mahdollisen terveystaitan poistamiseksi.

Lähialueen asukkaille on suositeltavaa tiedottaa etukäteen mm. toiminnan aloittamisesta, sen haitoista ja kestosta sekä keneen mahdollisista haitoista voi olla yhteydessä toiminnan aikana.

Lupa- ja valvontavirasto antoi (16.4.2026) seuraavan lausunnon koskien maa-aines- ja ympäristölupahakemusta:

Kaavoitus ja maisemansuojelu

Alueella on voimassa Keski-Suomen maakuntakaava (lainvoima 28.1.2020). Maakuntakaavakartan merkinnöistä alueelle kohdistuu Keski-Suomen strategiaa painottava biotalouteen tukeutuva alue-merkintä ja matkailun ja virkistystyksen vetovoima aluetta kuvaava viivamerkintä. Hankealueen läheisyyteen sijoittuu maakuntakaavan valtatieä kuvaava merkintä. (Maakuntakaavan alueluettelossa on esitetty mm. paikalliset pohjavesialueet, nro 105 Harjunmäki). Pirkanmaan maakuntavaltuusto on kokouksessaan 7.4.2025 hyväksynyt maakuntahallituksen esityksen mukaisesti Pirkanmaan elonkirjon ja energian vaihemaakuntakaavan. Alueelle sijoittuvat ko. maakuntakaavassa pohjavesialue ja puuterminalialue (Pt). Hankealueella ei ole voimassa oikeusvaikutteista asema- tai yleiskaavaa.

Asutus

Lähin pysyvä asutus sijaitsee noin 900 metrin etäisyydellä ottamisalueelta luoteeseen ja lähin loma-asutus noin 550–900 metrin etäisyydellä ottamisalueen etelä- ja koillispuolilla.

Luonnonsuojelu

Hakemusasiakirjojen perusteella alueella ei ole havaittu suojeltavia eliölajeja tai luontoarvoja, mutta hakemusasiakirjoista ei käy ilmi mihin tietolähteeseen tai kartoitukseen tiedot perustuvat. Avointen lintutietojen mukaan suunnittelualueelta on aiempia havaintoja erittäin uhanalaisista (EN) törmäpääskyjen pesinnöistä. Viimeisin pesintähavainto hakemusalueelta on vuodelta 2022.

Törmäpääsky (*Riparia riparia*) on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettu eläinlaji. Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitetun eläinlajin yksilöiden tahallinen tappaminen tai pyydystäminen, pesien sekä munien ja yksilöiden muiden kehitystapojen ottaminen haltuun, siirtäminen toiseen paikkaan tai muu tahallinen vahingoittaminen ja yksilöiden tahallinen häiritseminen, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muutoin niiden elämänsyklin kannalta tärkeillä paikoilla on kiellet-

tyä. Törmäpääsky on lintulaji, joka käyttää tekemäänsä pesää toistuvasti ja palaa vuosittain käyttämilleen pesille. Tällaisen lajin kohdalla kieltoa pesien vahingoittamista sovelletaan ympärivuotisesti, eikä törmäpääskyn toistuvassa käytössä olevia pesiä saa hävittää lisääntymiskauden ulkopuolellakaan.

Törmäpääskyjen esiintyminen ja pesäpaikat suunnittelualueella tulee selvittää, jotta toiminnan vaikutus lajiin ja alueella mahdollisesti sijaitseviin luonnonsuojelulain turvaamiin pesiin pystytään arvioimaan. Selvitys tulee tehdä aikana, jolloin lajin mahdollinen pesintä alueella voidaan todeta (touko-heinäkuu). Valmis selvitys tulee toimittaa lupa- ja valvontavirastoon.

Lausunnon liitteenä on ohje törmäpääskyjen huomioimiseen maa-ainesottoalueilla. Lupa- ja valvontavirasto suosittelee, että jälkihoitosuunnitelmassa huomioidaan mahdollisen maa-aineksenoton seurauksena syntyneet paahdeympäristöt ja mahdollisuuksien mukaan edistetään harjukasvillisuuden kehittymistä alueella. Jälkihoitosuunnitelmassa tulisi myös arvioida, voidaanko alueella muodostaa tai säilyttää törmäpääskyille soveltuvia jyrkkiä rinteitä.

Pohjavedensuojelu

Suunniteltu maa-ainesten ottamisalue sijoittuu kokonaan Harjunmäen pohjavesialueelle (0929105, luokka 2 eli muu vedenhankintakäyttöön soveltuva pohjavesialue), pohjavesialueen eteläosaan.

Harjunmäen pohjavesialue on luode-kaakkosuuntainen pitkitäisharju. Harju on pohjoisosassaan kapea ja selänmäinen, keski- ja eteläosastaan leveä ja tasoittunut. Harju on kasautunut kallio-moorenimäkien päälle ja rinteille sekä näiden mäkien välisiin kallioperän ruhjelaaksoihin. Harjun maaperä on pohjoisosassa hiekkaa, soraa ja kivistä soraa, eteläosassa hiekkaa ja soraa. Harjun laiteiden maaperä on silttiä ja hiekkaa. Harjun maaperä on suurimmillaan yli 20 metriä paksu.

Pohjaveden ylin pinnan korkeus on hakemuksen mukaan + 120,5 mN2000. Ottamisalueen nykyiset maanpinnan korkeudet vaihtelevat leikkauskuvien perusteella välillä + 126,5 138,9 mN2000. Alin ottotaso on hakemuksen mukaan + 124,30 mN2000. Suojakerrospak-suus pohjaveden ylimpään pinnankorkeuteen on hakemuksen mukaan 3,8 metriä. Alueella on yksi pohjavesiputki. Ennen suunnitellun toiminnan aloittamista ottoalueelle asennetaan uusi vesinäytteenottoon soveltuva pohjavesiputki. Myös nykyinen putki on toimintakuntoinen ja se säilytetään.

Keski-Suomen ELY-keskus on lausunut maa-aineslupahakemuksesta 16.10.2015 seuraavaa:

Kuhmoisten kunnalta saatujen pohjavesihavaintotietojen mukaan alueella sijaitsevasta pohjaveden havaintoputkesta pohjavesipinnan korkeudeksi on 4.12.2008 mitattu +121,38 mN60. Olemassa olevien

pohjavesitietojen perusteella ja kun otetaan pohjavesipinnan korkeuden luontainen vaihtelu Keski-Suomessa, saadaan ylimmäksi pohjavesipinnan korkeudeksi noin +122,0 mN60. Lisäksi ELY-keskus on lausunut, että alin sallittu ottotaso on +126,0 mN60, kuitenkin vähintään neljä metriä ylimmän havaitun pohjavesipinnan yläpuolella.

Lupa- ja valvontavirasto katsoo, että ylin havaittu pohjavedenpinta siirtokorjattuna N2000-järjestelmään +122,3 mN2000. Ylimmän havaitun luonnollisen pohjaveden pinnan päälle tulee jättää aina vähintään 4 m paksu suojakerros, jonka perusteella ottamistoimintaa alueella ei saa ulottaa syvemmälle kuin tasolle +126,3 mN2000.

Tukitoiminta-alue

Hakemuksen mukaan murskaus ja seulontatyön aikana alueella on tukitoiminta-alue. Tukitoiminta-alueelle sijoitetaan murskaustyön aikaiset sosiaalitilat, varastokontit ja jätehuollon toiminta sekä henkilökunnan pysäköinti. Tukitoimintojen alue rakennetaan tasaiseksi murskepintaiseksi kentäksi.

Hakemuksen mukaan alueella ei lähtökohtaisesti varastoida poltto- ja voiteluaineita. Murskainten tankkaukset tehdään suoraan säiliöautosta ja huolto toimenpiteitä varten tullaan huoltoautolla, jossa tarvittavat öljyt ja voiteluaineet ovat mukana. Kuitenkin tukitoiminta-alueella varastoidaan keskeytyksettömän työskentelyn kannalta tarvittavat määrät poltto- ja voiteluaineita sekä varaosia. Alueella käytettävät polttoainesäiliöt ovat kaksoisvaipallisia ja tankkauslaitteissa on sulkuventtiilit sekä ylitäytönesto. Säiliöt sijoitetaan tukitoimintojen alueelle. Polttoaineita varastoidaan vain alueella käytettäviä työkohteita varten. Jalostetta kuljettavat kuorma-autot tankataan muualla. Työkoneiden tankkaukset ja työmaalla tehtävät huollot pyritään tekemään tukitoimintojen alueella.

Poltto- ja voiteluaineiden varastointi tapahtuu kaksoisvaipallisissa säiliöissä (IBC pakkaus) tukitoimintojen alueella. Murskausjakson aikana polttoainetta toimitetaan kulutuksen mukaan polttoainemyyjän jakelutoimituksina tukitoimintojen alueen säiliöihin päiväkohtaisia määriä.

Maisemointi

Soranottoalueen pohja jää ottamisen päätyttyä pääosin ajoneuvoilla kuljettavaan tasaisuuteen. Mahdolliset irtolohkareet kootaan kasoiksi ja pyritään sijoittamaan ne rintauksen juureen.

Luiskat muotoillaan kaltevuuteen 1:3. Maisemoidut alueet pyritään palauttamaan metsätalouskäyttöön. Maisemoinnin yhteydessä alueelta kuoritut pintamaat levitetään kasvukerrokseksi. Jälkihoidetulle alueelle voi olla myös muita käyttötarkoituksia lupakauden aikana. Aluetta voitaisiin käyttää varasto, terminaali tai muuna toimitila alueena. Alueen mahdolliset uudet käyttö- ja maisemointitarpeet voivat tarkentua lupakauden aikana tai viimeistään kauden jälkipuolella

noin 1–2 vuotta ennen luvan voimassaolon umpeutumista. Siinä vaiheessa jälkihoitosuunnitelma päivitetään tarvittavilta osin ja esitetään viranomaiselle. Energiapuu ja kanto -terminaalitoimintaa tullaan jatkamaan alueen soravarojen hyödyntämisen jälkeenkin. Terminaali-alue jätetään maisemointitöiden ulkopuolella.

Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että hakemus on puutteellinen eikä sen perusteella voida arvioida hankkeen ympäristövaikutuksia ja hakemusta tulee täydentää. Täydennyksen jälkeen on pyydyttävä Lupa- ja valvontavirastolta uusi lausunto.

Suunnitelmaselostuksen (10.2.2026) kohdassa 5 on maininta, että energiapuun ja kantojen käsittelyn toiminta-ajaksi haetaan kaikkina viikonpäivinä ympärivuorokauden ympäri. Hakemuksen liitteenä ei ole selvitetty minkälaista melua käsittelystä voi aiheutua. Lupa- ja valvontavirasto huomauttaa, että meluavaa käsittelyä ei voida tehdä ympärivuorokautisesti.

Hakemuksessa ja suunnitelmaselostuksessa on ristiriitaisuuksia koskien, haetaanko alueelle lupaa kierrätysasfaltin vastaanottoon. Suunnitelmaselostus sisältää mainintoja myös luvan hakemiseen kierrätysasfalttiin liittyen:

- Kohdassa 1.1 mukaan ympäristölupaa haetaan myös kierrätysasfaltin vastaanottoon, varastointiin ja käsittelyyn.
- Kohdan 2.1 mukaan asfalttiaseman ympäristölupaa ei haeta.
- Kohtaan 4.4 liitetyn kuvan 7 kuvatekstissä viitataan kierrätysasfaltin varastoalueeseen.
- Kohdassa 9.1 viitataan, että alueelle tuotava kierrätysasfaltti on pilaantumaton.

Lupa- ja valvontavirasto huomauttaa, että pohjavedelle riskiä aiheuttavat toiminnot olisi hyvä ohjata pohjavesialueen ulkopuolelle.

Lupa- ja valvontavirasto muistuttaa, että ylimmän havaitun luonnollisen pohjaveden pinnan päälle tulee jättää aina vähintään 4 m paksu suojakerros, jonka perusteella ottamistoimintaa alueella ei saa ulottaa syvemmälle kuin tasolle +126,3 mN2000. Alueelta saatavan maa-aineksen määrä tulee laskea uudelleen ottaen huomioon pohjaveden suojakerrospaksuudet ylimmän havaitun pohjaveden pinnan mukaan.

Lupa- ja valvontavirasto huomauttaa, että avatun ottamisalueen leveys on noin 280 m. Yksi pohjaveden havaintoputki ottamisalueen länsireunassa ei kata koko ottamisaluetta. Lupa- ja valvontavirasto katsoo, että pohjaveden pinnankorkeudesta sekä suojakerroksesta pohjaveden pintaan koko suunnittelualueella ei ole tietoa. Lisäksi hakemuksen mukaan toiminnalla ei ole ollut aiemmin vaikutusta pohjaveden laatuun tai määrään. Lupa- ja valvontavirasto huomauttaa, että suunnittelualueen pohjaveden laatua ei ole aiemmin tarkkailtu. Alueelle tulee asentaa suunnitellusti toinen pohjaveden havaintoputki, joka soveltuu pohjaveden laaduntarkkailuun. Uudesta pohjavesiputkesta tulee selvittää pohjaveden laadun nykyinen tila.

Tukitoiminta-alueeseen liittyen Lupa- ja valvontavirasto huomauttaa, että polttoaineiden ja muiden ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavien aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen on estettävä. Näitä aineita ei tulisi varastoida pohjavesialueilla ja niiden käsittelyssä tulee noudattaa erityistä huolellisuutta. Mikäli aineita joudutaan poikkeustilanteessa varastoimaan ja käsittelemään pohjavesialueella, tulee kiinnittää erityistä huomioita maaperän ja pohjaveden suojeluun. Tukitoiminta- ja tankkausalueiden maarakenteet on tiivistettävä siten, että polttoaineiden ja muiden ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavien aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen on estetty. Poltto- ja voiteluaineiden sekä kemikaalien varastointi- ja käsittelyalueiden on oltava nesteitä läpäisemättömiä.

*Lupa- ja valvontavirasto huomauttaa, että jälkihoidon on oltava suunnitelmallista. Ottamisalue sijoittuu kokonaan pohjavesialueen muodostumisalueelle ja jälkihoidon toteutumisella ja alueen maisemoinnilla on suuri merkitys pohjaveden suojelun kannalta. Laaja-alaisen soranoton on ympäristöhallinnossa tehtyjen tutkimusten perusteella todettu lisäävän pohjaveden laadun ja pinnan korkeuden vaihteluja sekä pohjaveden likaantumiseriskiä. Erityisesti pintamaan poisto laajalla alueella muuttaa pohjaveden muodostumisolosuhteita ja saat-
taa aiheuttaa haittaa sen käyttökelpoisuudelle. Vaikutuksia voidaan vähentää ottamisen kanssa vaihteittain tehtävällä jälkihoidossa.*

Täydennyksessä tulee huomioida ainakin seuraavat asiat:

- *Selvitys törmäpääskyjen esiintymisestä ja pesäpaikoista suunnittelualueella.*
- *Selvitys haetaanko lupaa kierrätysasfaltin vastaanottoon, varastointiin ja käsittelyyn, jossa kuvataan edellä mainitun toiminta ja toiminnan vaikutukset. Pohjavesialueella tulee etenkin ottaa huomioon vaikutukset pohjaveteen.*
- *Selvitys, jossa alueelta saatavan maa-aineksen määrä on laskettu uudelleen siten, että otetaan huomioon riittävä 4 metrin suojakerrospaksuus ylimmän havaitun pohjavedenpinnan mukaan. Hakemus ja leikkauskuvat tulee päivittää vastamaan tätä.*
- *Selvitys minkälaista melua energiapuun ja kantojen käsittelystä voi aiheutua sekä täsmentää minkälaista toiminta-aikaa näiden osalta haetaan.*
- *Selvitys siitä, miten pohjavesialueella polttoaineen varastoinnissa ja käsittelyssä noudatetaan nykyvaatimusten mukaista ns. kaksoispidätyksen periaatetta*
- *Suunnitelma tukitoiminta-alueen nestetiiveydestä, että polttoaineiden ja muiden ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavien aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen estyy.*

Lupa- ja valvontavirasto antoi (23.6.2026) seuraavan lausunnon koskien täydennettyä maa-aines- ja ympäristölupahakemusta:

Hakija on nostanut alinta ottamistasoaan tasolle +126,30 m, jolloin suojakerros pohjaveden yläpintaan havaittuun pintaa on 4 metriä. Uusi muutettu ottomäärä on 98 000 m³.

Lupa- ja valvonta virasto toistaa, että alueelle tulee asentaa suunnitellusti toinen pohjaveden havaintoputki, joka soveltuu pohjaveden laaduntarkkailuun. Uudesta pohjavesiputkesta tulee selvittää pohjaveden laadun nykyinen tila.

Kannanotto

Lupa- ja valvontavirasto katsoo, että toiminta on mahdollista järjestää niin, ettei se ole ristiriidassa maa-aineslain 3 §:n vaatimusten kanssa tai aiheuta ympäristönsuojelulain 17 §:n tarkoittamaa pohjaveden pilaantumisen vaaraa. Lupakäsittelyssä tulee ottaa lisäksi huomioon seuraavaa.

Pohjavedenpinnan tasoa tulee seurata säännöllisesti alueen nykyisestä havaintoputkesta sekä alueelle asennettavasta uudesta havaintoputkesta neljä kertaa vuodessa (maalis-, kesä-, syys- ja joulukuussa). Uuden havaintoputken putkikortti tulee toimittaa sijaintitiedon kanssa Lupa- ja valvontavirastoon.

Alueen pohjaveden laadun ja ottamisen vaikutusten selvittämiseksi tulee alueen pohjavesiputkesta vuosittain otettavasta näytteestä analysoida haju, sameus, väri, pH, happi, permanganaattiluku/TOC, sähkönjohtavuus, rauta, mangaani, sulfaatti, nitraatti, kloridi, kokonaiskovuus, alkaliniteetti, mineraaliöljyt ja polttoaineöljyhiilivedyt (öljyjakeet (C10-40) määrittysraja 50 µg/l).

Vedenlaatunäytteet tulee olla asiantuntevan näytteenottajan ottamia ja näytteenoton tulee vastata laboratorion laatuksikriteerejä (sertifioitu/akkreditoitu). Tarkkailuohjelmaa voidaan tarkistaa tulosten pohjalta. Vuosittaiset tulokset tulee toimittaa tiedoksi kunnan valvontaviranomaiselle ja Lupa- ja valvontavirastolle (kirjaamo(at)lvv.fi). Lisäksi tulokset tulee toimittaa sähköisesti ympäristöhallinnon pohjavesitoimintajärjestelmään (POVET/PISARA). Toiminnanharjoittajan tulee sopia sähköisestä tiedonsiirrosta vesinäytteitä analysoivan laboratorion kanssa.

Pohjavesiputken asentamisesta ja tulosten toimittamisesta Lupa- ja valvontavirastolle ohjeistetaan liitteenä olevassa ohjeessa (Liite 1).

Jälkihoidon ja pohjaveden tilan seuranta tulee jatkaa vähintään 3 vuotta ottamisen päätyttyä. Maisemointityöt on hoidettava luvan voimaassaolon aikana.

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksesta ei kuulutusaikana jätetty muistutuksia tai annettu mielipiteitä.

Hakijan kuuleminen

Hakijalle on toimitettu sähköpostitse täydennyspyyntö 20.4.2026 ja

vastinepyyntö 29.6.2026 annetuista lausunnoista. Hakijalle varattiin tilaisuus antaa vastineensa hakemuksen johdosta annetuista lausunnoista.

Hakija täydensi hakemustaan 26.5.2026 toimitetulla vastineella:

Selvitettävät asiat:

1. Selvitys törmäpääskyjen esiintymisestä ja pesäpaikoista suunnittelualueella.

- Toiminnan harjoittaja on tehnyt maastokatselmuksen 16.5.2026. Katselmuksessa ei havaittu törmäpääskyjen pesäkoloja. Katselmuksessa havaittiin, että kuivuessaan filleririntaus loivenee luontaisesti niin paljon, että rintaukseen ei pääse syntymään pidempiaikaisesti pystyjrkkiä kohtia, jotka sopivat pesäkoloille useamman vuoden ajalle.

Aktiiviselle soranottoalueelle ei jätetä pystyjrkkiä luiskan reunoja, jotta ne eivät houkuttele törmäpääskyjä pesimään samaiselle kohdalle. Mikäli ottotoiminnan edetessä alueen reunamille syntyy jyrkkiä seinämiä ja seinämissä havaitaan törmäpääskyjen pesäkoloja, annetaan pesäkollojen olla rauhassa, kunnes luiska on jälleen luontaisesti loiventunut.

2. Selvitys haetaanko lupaa kierrätysasfaltin vastaanottoon, varastointiin ja käsittelyyn, jossa kuvataan edellä mainitun toiminta ja toiminnan vaikutukset. Pohjavesialueella tulee etenkin ottaa huomioon vaikutukset pohjaveteen.

- Hakemuksen laadinnan aikana toimintasuunnitelmaan tehtiin muutos, minkä vuoksi hakemukseen jäi virheellisesti kierrätysasfaltin käsittely mukaan. Lupaa ei haeta kierrätysasfaltin vastaanottoon, varastointiin ja käsittelyyn.

3. Selvitys, jossa alueelta saatavan maa-aineksen määrä on laskettu uudelleen siten, että otetaan huomioon riittävä 4 metrin suojakerrospaksuus ylimmän havaitun pohjavedenpinnan mukaan. Hakemus ja leikkauskuvat tulee päivittää vastamaan tätä.

- Alimman ottotason ollessa +126,30 on ottomäärä 98 000 m³. Liitteenä päivitetyt suunnitelmakartta, leikkauskuvat ja lopputilannekartta 25.5.2026 päiväyksellä.

4. Selvitys minkälaista melua energiapuun ja kantojen käsittelystä voi aiheutua sekä täsmentää minkälaista toiminta-aikaa näiden osalta haetaan.

- Energiapuun ja kantojen käsittelystä aiheutuva ääni on peräisin kuorma-auton voimansiirrolla toimivasta hakkurista. Koneen tasaisella materiaalisyötöllä käyttöäntä saadaan tasattua. Äänen leviämistä voidaan tarvittaessa hallita sijoittamalla hakkuri puupinojen suojaan. Kokemusperäisesti voidaan todeta, että hakkurilaitteiston

ääni kuulu juurikaan lähimpään asuintaloon. Melumittaukset suoritetaan tarvittaessa.

- Hakkuritoiminnan toiminta-aika on markkinatilanteen mukaan arkiisin 6.00-22.00 välillä. Vuotuisesti toiminta ajoittuu pääasiassa talven lämmityskaudelle.

5. Selvitys siitä, miten pohjavesialueella polttoaineen varastoinnissa ja käsittelyssä noudatetaan nykyvaatimusten mukaista ns. kaksoispidätyksen periaatetta Suunnitelma tukitoiminta-alueen nestetiiveydestä, että polttoaineiden ja muiden ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavien aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen estyy.

- Polttoaineet varastoidaan kaksoisvaippaisissa ibc-pakkauksissa. Säiliöt varustettu ylitäytön estimin. Tukitoiminta-alue on tasattu alue, joka suojataan HDPE-kalvolla ja suojahiekkakerroksella. Suojahiekkakerroksen vahvuus on noin 300 mm. Kalvo estää mahdollisen polttoaineen imeytymisen suojahiekasta edelleen maaperään. Suojahiekkaan imeytyvä polttoaine on kerättävissä ja kuljetettavissa asianmukaiseen vastaanottopisteeseen.

Tarkastukset

Alueella ei ole tehty tarkastusta.

Rakennuslautakunnan ratkaisu

Rakennuslautakunta päättää myöntää Kuhmoisten Sora Oy:lle ympäristönsuojelulain 27 §:n ja maa-aineslain 4 §:n mukaisen yhteisluvan kiviainesten ottamiseen ja murskaukseen, energiapuun sekä kantojen vastaanottoon, varastointiin ja käsittelyyn, sekä toiminnan aloittamisluvan muutoksenhausta huolimatta (MAL 21 §; YSL 199 §) tiloilla Keskisenkankaan sora-alue 291-404-8-228 ja Sorakangas 291-404-8-241.

Lupa myönnetään hakemuksessa esitetyle noin 5,9 hehtaarin otto-alueelle 10.2.2026 päivätyn ja 26.5.2026 täydennetyn ottamissuunnitelman mukaisesti, tämän lupapäätöksen määräyksiä noudattaen.

Yhteislupa on voimassa 10 vuotta päätöksen antopäivästä lukien.

Lupamääräykset

Ottamis- ja murskaustoiminta

1. Alin sallittu ottotaso on +126,3 (N2000), kuitenkin vähintään neljä (4) metriä ylimmän pohjavesipinnan yläpuolella. Ottotason alapuolisia massanvaihtoja tai pohjaveden asemaa muuttavaa kaivua ei sallita.

2. Ottamissuunnitelman mukaiselta alueelta (5,9 ha) otettavan maa-

aineksen kokonaisottomäärä on 98 000 m³ltr ja vuotuinen otto-määrä on 9 800 m³ltr.

3. Alueelle ei saa läjittää tai levittää muualta tuotuja maa-aineksia lukuun ottamatta jälkihoitotoimenpiteiden yhteydessä tarvittavaa verhoilumateriaalia. Muualta tuotua verhoilumateriaalia ei saa varastoida alueella. Alueella ei saa säilyttää eikä sinne saa haudata jätteitä tai ylijäämämassoja.

4. Alueella saa murskata vain alueelta otettua maa- ja kiviainesta.

5. Murskaamista ei saa tehdä viikonloppuisin eikä arkipyhinä, vaan ainoastaan arkipäivisin maanantaista perjantaihin. Melulähteet on sijoitettava teknisten mahdollisuuksien mukaan toiminta-alueen alim-malle kohdalle hyödyntäen olemassa olevia rintauksia.

Toiminnassa on noudatettava seuraavia toiminta-aikoja:

Murskaaminen arkisin ma–pe klo 6.00–22.00

Kuormaus ja kuljetus pääsääntöisesti arkisin ma–pe klo 6.00–22.00
Energiapuun ja kantojen kuormaus pääsääntöisesti arkisin ma-pe
klo 6.00-22.00

6. Murskauksen ja muun toiminnan aiheuttama melutaso ei saa ylittää asuntojen piha-alueilla melun A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) ohjearvoa päivällä (klo 7–22) 55 dB eikä yöllä (klo 22–7) 50 dB. Loma-asumiseen kuuluvilla alueilla melutaso ei saa ylittää klo 7–22 45 dB eikä yöllä klo 22–7 40 dB keskiäänitasoja. Lupaviranomai-nen voi tarvittaessa velvoittaa suorittamaan melumittauksia ja antaa meluntorjuntatoimenpiteitä koskevia lisämääräyksiä.

7. Toiminnassa käytettävän laitteiston tulee edustaa parasta käyttö-kelpoista tekniikkaa ja sitä tulee käyttää ympäristön kannalta parhaan käytännön mukaisesti. Toiminnanharjoittajan tulee seurata ympäristövaikutusten ehkäisyn kannalta parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymistä ja otettava sitä soveltuvin osin käyttöön, mikäli se vähentää päästöjä ja/tai ympäristövaikutuksia.

Turvallisuus ja haittojen ehkäiseminen

8. Ottamisalueelle tulee sijoittaa selkeä taulu, jossa ilmenee mm. yhteisluvan haltijan yhteystiedot ja luvan voimassaoloaika.

9. Ulkopuolisten asiaton pääsy ajoneuvoilla toiminta-alueelle toiminta-aikojen ulkopuolella on estettävä lukittavilla puomeilla tai muulla vastaavalla järjestelyllä.

10. Valvonnan helpottamiseksi alueelle tulee asentaa riittävästi alinta ottotaso osoittavia ja selvästi näkyviä korkeusmerkkejä. Ottamisalueen rajat tulee merkitä selvästi maastoon ennen ottotoiminnan alkamista. Lisäksi jyrkät rintaukset on merkittävä lippusiimalla sekä varoituskyltein. Aidat ja muut merkinnät on pidettävä jatkuvasti kunnossa.

11. Maa-ainesten murskaus, varastointi ja käsittely sekä alueet, joilla työkoneet ja kuljetuskalusto liikkuvat, tulee hoitaa niin, että haitallinen pölyäminen voidaan tehokkaasti estää. Pölynsidontaan tulee käyttää puhdasta vettä. Pölynsidontaan ei saa käyttää kemikaaleja, joilla voi olla haitallisia vaikutuksia pohjaveden laatuun. Lupaviranomainen voi tarvittaessa velvoittaa suorittamaan ilmanlaadun hiukkasmittauksia ja antaa pölyämistä koskevia lisämääräyksiä.

12. Toiminta tulee järjestää siten, että jätettä syntyy mahdollisimman vähän. Toiminnassa syntyvät jätteet on lajiteltava ja ne on toimitettava asianmukaisesti käsittelylaitoksiin riittävän usein. Jätteet saa luovuttaa ainoastaan sille, jolla oikeus ottaa vastaan kyseistä jätettä. Jätteistä ja jätehuollosta on pidettävä kirjaa.

13. Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmaa on noudatettava ja pidettävä ajantasaisena. Mahdollisista muutoksista tulee ilmoittaa viipymättä valvontaviranomaiselle.

14. Törmäpääsky on rauhoitettu lintulaji, jonka pesintää ei saa häiritä. Alueelle mahdollisesti muodostuneet yhdyskunnat tulee ottaa huomioon maa-ainesten oton yhteydessä ja ottamisen jälkeisessä maisemoinnissa.

Maaperän ja pohjavedensuojelu

15. Työkoneiden tankkaus ja välttämätön huolto tulee järjestää siten, että siitä ei aiheudu maaperän tai sitä kautta pohjaveden pilaantumisen vaaraa. Tukitoiminta- ja tankkausalueiden maarakenteet on tiivistettävä siten, että polttoaineiden ja muiden ympäristön pilaantumisen varaa aiheuttavien aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen on estetty.

16. Poltto- ja voiteluaineiden sekä kemikaalien varastointi- ja käsittelyalueiden maaperä tulee olla suojattu öljyhiilivetyjen ja kemikaalien vaikutusta kestävällä materiaalilla. Maaperäsuojauksen reunat tulee olla korotetut niin, että alueelta öljy- yms. vuodot voidaan onnettomuustilanteissa kerätä hallitusti talteen. Tankkauspaikalla maaperäsuojauksen tulee olla niin laaja, että se kattaa myös tankattavan työkoneen alan. Alueella ei saa käyttää huonokuntoisia koneita ja ajoneuvoja eikä niitä saa pestä.

17. Polttoainesäiliöiden on oltava kaksoisvaippasäiliöitä tai kiinteästi valuma-altaallisia säiliöitä ja niiden on kestävä mekaanista ja kemiallista rasitusta. Säiliöt on varustettava ylitäytönestimillä ja tankkauslaitteistot lukittavilla sulkuventtiileillä.

18. Alueelle on varattava turvetta tms. imeytysainetta ja keräysvälineitä, jotta mahdollisen öljyvahingon sattuessa voidaan heti ryhtyä asianmukaisesti torjuntatoimenpiteisiin.

19. Alueen hulevedet ohjataan maastonmuotoilulla siten, että ne pysyvät alueella ja imeytyvät maahan hallitusti.

Häiriö- ja poikkeustilanteet

20. Öljy- tai muissa vahinkotilanteista, joilla voi olla vaikutusta ympäristöön tai luvan noudattamiseen tulee ilmoittaa välittömästi Pirkanmaan pelastuslaitokselle ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä ryhdyttävä torjuntatoimiin. Maaperän pilaantumiseen johtaneista onnettomuuksista tulee lisäksi ilmoittaa Lupa- ja valvontavirastoon.

21. Luvanhaltijan tulee huolehtia siitä, että alueella työskentelevällä henkilökunnalla on tiedossaan toimintaohjeet onnettomuus- ja vahinkotilanteiden varalta. Lisäksi tulee varmistaa, että alueella toimivat urakoitsijat ja työntekijät ovat perehtyneet tähän yhteislupaan ja sen määräyksiin.

22. Onnettomuus- ja häiriötilanteita varten toiminnalle on nimettävä vastuuhenkilö, jonka yhteystiedot on ilmoitettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Vastuuhenkilön tai yhteystietojen muutoksista tulee ilmoittaa viipymättä.

Toiminnan tarkkailu ja raportointi

23. Alueelle tulee asentaa suunnitelman mukaisesti toinen pohjaveden havaintoputki. Pohjavedenpinnan tasoa tulee seurata alueen nykyisestä havaintoputkesta sekä alueelle asennettavasta uudesta havaintoputkesta neljä kertaa vuodessa (maalis-, kesä-, syys- ja joulukuussa). Uuden havaintoputken putkikortti tulee toimittaa sijaintitiedon kanssa kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä Lupa- ja valvontavirastoon. Pohjaveden tarkkailutiedot on toimitettava valvontaviranomaiselle vuosittain.

24. Ennen ottamistoiminnan jatkamista tulee alueella sijaitsevista havaintoputkista ottaa vesinäyte ja analysoida siitä haju, maku, sämeus, väri, pH, happi, permanganaattiluku/TOC, sähkönjohtavuus, rauta, mangaani, sulfaatti, nitraatti, kloridi, kokonaiskovuus, alkaliniteetti, mineraaliöljyt ja polttoaineöljyhilivedyt (öljyjakeet (C10-40) määrittämisraja 50 µg/l). Vesinäytteen otossa tulee käyttää asiantuntevaa näytteenottajaa ja analysoinnissa akkreditoitua laboratoriota.

25. Toiminnanharjoittajan tulee vuosittain 31. tammikuuta mennessä ilmoittaa edellisvuonna otetun maa-aineksen määrä ja laatu ympäristöhallinnon NOTTO-tietokantaan. Mikäli tietoja ei ilmoiteta sähköisesti, tulee ne ilmoittaa kunnan valvontaviranomaiselle.

26. Alueen toiminnasta on pidettävä kirjaa, johon on merkittävä tuotanto ja toiminta-ajat, polttoaineiden laatu- ja kulutusmäärät, pohjaveden korkeustiedot, tiedot häiriö- ja poikkeustilanteista, mahdolliset yhteydenotot melu- tai pölypäästöihin liittyen ja tiedot vaarallisten jät-

teiden toimituksista. Kirjanpito on esitettävä tarvittaessa valvontaviranomaiselle.

Jälkihoito ja toiminnan lopettaminen

27. Alueen maisemointi- ja jälkihoitotoimenpiteet tulee tehdä vaiheittain ottamisen edistyessä. Alue tulee muotoilla lopulliseen muotoonsa heti, kun se on otettu suunnitelman mukaan loppuun. Alueen reunat tulee luiskata 1:3 tai loivemmaksi. Otetun alueen pohja on muotoiltava loivasti vaihtelevaksi harjanteilla ja kumpareilla ympäristön alkuperäisiä maaston muotoja jäljitellen. Tiivistynyt maaperä tulee myöhiä, jotta vedenläpäisevyys palautuu. Alueelle tulee muodostaa mahdollisimman nopeasti uusi kasvualusta esimerkiksi alueelta kuorittuja pintamaita käyttäen.

28. Ottamisalueelle tulee istuttaa sekapuustoa tai täydentää luontaista uudistumista niin, että luvan tai toiminnan päättymisajankohdaksi, on puustoa 3 000 tainta per hehtaari. Männyn taimia 2 500 per hehtaari ja rauduskoivua, haapaa, harmaaleppää sekä pihlajaa yhteensä 500 tainta hehtaarilla.

29. Toiminnan päätyttyä alue on siistittävä ja kaikki alueella sijaitsevat laitteet ja rakennelmat on poistettava. Mahdolliset varastokasat tulee myös poistaa, ellei näiden pysyväle sijoitukselle ole haettu asiaankuuluvaa lupaa.

30. Kun maa-ainesten otto tai maa-aines- ja ympäristöluvan voimassaolo on päättynyt, tulee luvan haltijan pyytää valvontaviranomaiselta lopputarkastusta.

31. Toiminnan olennaisista muutoksista, keskeyttämisestä, lopettamisesta tai toiminnanharjoittajan vaihtumisesta on ilmoitettava viipymättä valvontaviranomaiselle.

32. Jos lupaan perustuva oikeus maa-ainesten ottamiseen siirretään toiselle, on siirrosta viipymättä ilmoitettava lupaviranomaiselle. Luvan aikaisempi haltija vastaa kaikista lupaan liittyvistä velvoitteista, kunnes hänen tilalleen on hakemuksessa hyväksytty toinen tai lupa ympäristönsuojeluviranomaisen päätöksellä toiminnanharjoittajan hakemuksesta lopetettu.

Toiminnan aloittaminen

33. Ennen ottamistoiminnan aloittamista alueella on pidettävä aloitustarkastus, jossa todetaan lupaehtojen mukaiset toimet asianmukaisesti järjestetyiksi. Aloitustarkastuksen suorittaa lupaviranomainen luvanhaltijan pyynnöstä.

34. Ennen toimintaan ryhtymistä hakijan on lupaehtojen täyttämisen ja jälkihoidon varmistamiseksi asetettava maa-aineslain 12 §:n mukainen vakuusmaksu. Maksu on 5000 €/ ha, jolloin ottoalueen ollessa 5,9 ha, tulee vakuusmaksuksi 29 500 €. Vakuuden tulee olla

voimassa vähintään yhden vuoden tämän päätöksen voimassaoloajan yli menevälle ajalle. Vakuus palautetaan vasta ottamissuunnitelmassa ja luvassa määrättyjen jälkihoitotöiden suorittamisen ja hyväksytyn loppukatselmuksen jälkeen.

35. Luvan käsittelystä peritään Kuhmoisten kunnanvaltuuston § 74 13.11.2017 vahvistaman taksan mukainen perusmaksu 200 €, hakemuksen käsittelymaksu 490 €, vakuuden hyväksymismaksu 60 €, naapureiden kuulemisesta 80 € ja 60 € luvasta aloittaa toiminta muutoksenhausta huolimatta (alv 0%). Maa-ainesluvan ja ympäristöluvan yhteiskäsittelystä peritään lisäksi teknisen lautakunnan 22.8.2018 § 49 vahvistaman taksan mukainen ympäristölupamaksu 900 €.

36. Ottamistoiminnasta peritään vuosittain kulloinkin voimassa oleva valvontamaksu, joka luvan voimaan tullessa on 198 € (alv 0%).

Päätöksen perustelut

Maa-aineslaki

Maa-aineslain 3 §:n mukaan maa-aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu kauniin maisemakuvan turmeltumista, luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista, huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa tai tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantumista.

Maa-aineslain 1 §:n mukaisesti tavoitteena on ainesten otto ympäristön kestävästä kehitystä tukevalla tavalla.

Maa-aineslain 6 §:n mukaan lupa maa-ainesten ottamiseen on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty, eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Asiaa ratkaistaessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus.

Kuhmoisten rakennuslautakunta katsoo, että hakija on esittänyt asianmukaisen hakemuksen ja ottamissuunnitelman eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa sekä täyttää sille 6 §:ssä esitetyt edellytykset, joten lupa maa-ainesten ottamiseen on myönnettävä. Lupaviranomainen katsoo, että luvamukainen toiminta ei aiheuta kohtuutonta haittaa ympäristölle tai asutukselle eivätkä lupamääräykset ole kohtuuttomia hankkeen kokonaisuutta ajatellen.

Ympäristönsuojelulaki

Kuhmoisten kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen näkemyksen mukaan toiminta täyttää ympäristönsuojelulain 48 §:n ja 49 §:n ympäristöluvan myöntämisen edellytykset. Ympäristönsuojelulain, jätelain ja naapurussuhdelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset sekä ne vaatimukset, mitä luonnonsuojelulaissa ja sen

nojalla säädetään täyttyvät, kun toimintaa harjoitetaan hakemuksessa esitetyllä tavalla, annettuja määräyksiä noudattaen ja sen mukaisesti mitä valtioneuvoston asetuksessa kivenlouhimoiden, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010) näiden lisäksi säädetään.

Valvontaviranomainen katsoo, että toimittaessa tämän päätöksen mukaisesti toiminnasta ei aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella toiminnan vaikutusalueella, eikä eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta naapureille. Sijoittamisessa noudatetaan, mitä ympäristönsuojelulain 11 §:ssä säädetään.

Lupamääräyksiä annettaessa on otettu huomioon toiminnan aiheuttaman pilaantumisen todennäköisyys ja onnettomuusriskit, alueen muu käyttö ja lähimmät häiriintyvät kohteet ympäristönsuojelulain 52 §:ssä esitetyllä tavalla.

Lupamääräyksissä on otettu huomioon Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojelutoimiston ja Lupa- ja valvontaviraston lausunnot sekä hakijan esittämät vastineet.

Lupamääräysten perustelut

Määräykset 1 ja 2 on annettu valvonnallisista syistä (MAL 11 §). Otamislupa on myönnetty lupahakemuksen mukaiselle alueelle ja massamäärälle.

Määräys 3 on tarpeen, koska muualta tuoduissa maa-aineksissa voi olla haitallisia aineita, jotka voivat varastoinnin aikana kulkeutua pohjaveteen. Mikäli alueelta kuoritut pintamaat eivät riitä kasvualustan muodostamiseen, voidaan tähän tarkoitukseen käyttää myös muualta tuotuja puhtaita aineksia. Jätteiden säilyttäminen ja niiden hautaaminen voi pilata maaperää sekä pohjavettä, joten se tulee kieltää (YSL 16,17 ja 52 §:t).

Määräyksessä 4 rajataan murskausmäärä hakemuksen mukaiseksi, koska hankkeen ympäristövaikutukset on selvitetty hakemuksen mukaisella toimintakapasiteetilla (YSL 52 §).

Määräykset 5 ja 6 on annettu meluhaittojen ehkäisemiseksi. Toiminta-ajat noudattavat ns. MURAU-asetuksen 8 §:n vaatimuksia ja ovat suurilta osin hakemuksen mukaisia (Vna 800/2010 8 §). Lisäksi toiminnan sijoittumisessa tulee noudattaa mitä edellä mainitun asetuksen 3 §:ssä määritellään. Toiminnasta syntyvä melu ei saa häiriöille alttiissa kohteissa ylittää melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) säädettyjä ulkomelun ohjear-

voja. Valvontaviranomaiselle varataan mahdollisuus edellyttää toiminnanharjoittaja selvittämään melun määrä, mikäli siihen katsotaan olevan tarvetta (YSL 62 §).

Määräys 7 on annettu ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi ja toiminnasta aiheutuvien ympäristöhaittojen vähentämiseksi (YSL 6, 8 ja 20 §:t).

Määräykset 8–10 ovat tarpeen ottamisen ja sen valvonnan tueksi, alueella liikkuvien ja lähiympäristön turvallisuuden varmistamiseksi ja ottamistoiminnan pysymiseksi ottamissuunnitelman mukaisella alueella. Korkeusmerkinnöillä varmistetaan, ettei ottamista uloteta liian lähelle pohjavettä (MAL 11 §, MAA 7 §).

Määräys 11 on annettu toiminnasta aiheutuvien pölyhaittojen ehkäisemiseksi. Pölyntorjunnan on oltava tehokasta myös ajanjaksoina, jolloin veden käyttäminen pölyntorjunnassa ei ole mahdollista. Pölyn määrää rajoittamalla vähennetään ympäristölle aiheutuvia haittoja ja ennalta estetään terveydellisten haittojen syntyä (YSL 7 ja 52 §:t).

Louhinta- ja murskaustoiminnan aiheuttama hengitettävien hiukkasten (PM10) pitoisuus ilmassa lähimpien asuinkiinteistöjen piha-alueilla ei saa ylittää valtioneuvoston asetuksessa ilmanlaadusta (79/2017) määrättyjä vuorokausi- ja vuosipitoisuuksien raja-arvoja. Valvontaviranomaiselle varataan mahdollisuus edellyttää toiminnanharjoittaja selvittämään pölyn määrä, mikäli siihen katsotaan olevan tarvetta (YSL 62 §).

Määräyksillä 12 ja 13 varmistetaan jätelain (646/2011) mukainen jätteiden asianmukainen käsittely ja jätehuolto, sekä ennaltaehkäistään terveydelle ja ympäristölle aiheutuvia haittoja (YSL 7, 16, 17, 52, 58 ja 66 §:t, JäteL. 12,13, 15, 28, 29 ja 72 §:t, Vna 314/2017 11§).

Ympäristönsuojelulain 114 §:n mukaisesti kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmaa on muutettava, jos kaivannaisjätteen määrä tai laatu taikka jätteen loppukäsittelyn tai hyödyntämisen järjestelyt muuttuvat merkittävästi (Vna 190/2013, YSL 113 §).

Määräys 14 on tarpeen, jotta toiminnan mahdollisia haittoja rauhoitteuille törmäpääskyille voidaan vähentää (Lupa- ja valvontaviraston lausunto, LSL 9/2023 70 §).

Määräyksien 15–19 annettu toiminnan haitallisten maaperä-, pohja- ja pintavesivaikutusten ehkäisemiseksi. Tukitoiminta- ja tankkausalueiden suojauksesta ja onnettomuustilanteisiin varautumisesta on määrätty ns. MURAUUS-asetuksen vaatimusten mukaisesti (YSL 7, 16, 17, 52 ja 66 §:t, Vna 800/2010 9 ja 12 §:t).

Määräykset 20–22 on annettu häiriö- ja poikkeustilanteiden varalle. Niiden tarkoituksena on varmistaa tiedonkulku viranomaiselle, asianmukaiset jatkotoimet ja lisävahinkojen ehkäisy. Vastuuhenkilön nimeäminen on välttämätöntä myös muiden luvassa määrättyjen toimien toteuttamisen ja tiedonvälityksen varmistamiseksi (YSL 6, 8, 52, 134 ja 172 §:t, Vna 800/2010 12 §).

Määräykset 23–26 on annettu, jotta luvan saaja ja viranomaiset ovat selvillä toiminnasta ja toiminnan mahdollisesti aiheuttamista päästöistä. Lupamääräysten seuranta ja ympäristön tilan seuranta vaativat kirjanpitoa ja siitä raportointia (YSL 62 §).

Määräyksissä 23 ja 24 käsiteltävä pohjaveden säännöllinen tarkkailu on tarpeen, jotta saadaan tietoa toiminnan vaikutuksista ja mahdollisen pilaantumisen tai muun haitan havaitsemiseksi ajoissa. Tarkkailun tulokset tulee toimittaa valvontaviranomaiselle valvonnallisista syistä (YSL 6,16,17, 66 ja 172 §:t).

Määräyksen 25 mukainen ilmoitus otetun maa-aineksen määrästä ja laadusta tulee tehdä vuosittain maa-aineslain 23 a §:n perusteella (Vna 926/2005 9 §).

Määräyksessä 26 esitetyllä kirjanpidolla varmistetaan valvontaviranomaisen tiedonsaanti luvanvaraisen toiminnan valvomisen tueksi. Tämän lisäksi myös toiminnanharjoittajan tulee olla selvillä toimintansa vaikutuksista ympäristöön ja huolehdittava maaperään ja pohjaveteen kohdistuvien päästöjen ehkäisemiseksi toteutettujen toimien ylläpidosta, huollosta ja tarkastuksista (YSL 66 ja 172 §:t).

Määräykset 27–29 koskevat toiminnan aikana tapahtuvia ja sen lopettamiseen liittyviä jälkihoito ja maisemointitoimenpiteitä. Ottamisalueen muotoilusta on tarpeen määrätä, jotta alue ottamistoiminnan jälkeen sopii ympäröivään maisemaan ja alueella on turvallista liikua. Tiivistyneen maaperän möyhiminen ja maannoskerroksen palauttaminen nopeuttaa kasvillisuuden muodostumista, joka on erityisen tärkeää pohjaveden suojelun kannalta (YSL 52 ja 94 §:t, MAL 11 §, MAA 8 §).

Määräykset 30–32 on annettu valvonnallisista syistä, toiminnan muuttumisen, loppumisen ja toiminnan harjoittajan vaihtumisen varalta (MAL 11 ja 13a §:t, MAA 7 §, YSL 29 ja 170 §:t).

Määräys 33 aloitustarkastuksesta on annettu valvonnallisista syistä, ympäristövaikutusten havainnoinnin ja toiminnan luvamukaisuuden tarkastamisen kannalta (MAL 11 §, YSL 172 §).

Määräys 34 perustuu maa-aineslain 12 §:ään vakuuden antamisesta maisemoinnin varmistamiseksi. Vakuus lasketaan ottamisalueen pinta-alan mukaan 5000 € / ha. Vakuuden määrää voidaan suurentaa tai pienentää jälkihoidon kannalta vaikeiden tai helppojen olosuhteiden perusteella 20 prosentilla. Vakuuden tulee olla voimassa siihen saakka, kunnes kaikki luvan tai sen määräysten edellyttämien toimenpiteiden toteutus on lopputarkastuksessa hyväksytty (Vna 926/2005 8 §, MAL 12 §, MAA 6 ja 8 §:t).

Määräyksissä 35 ja 36 ohjeistetaan lupahakemuksen ja ottamissuunnitelman tarkastamisesta sekä ottamistoiminnan valvonnasta aiheutuvien kustannusten perimisestä (MAL 23 §; YSL 205 §).

Päätöksen täytäntöönpano muutoksenhausta huolimatta

Kuhmoisten Sora oy on hakenut maa-aineslain 21 §:n ja ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaista lupaa aloittaa toiminta mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Perusteluna on nykyiset voimassa olleet luvat ja nykyisten lupien kaltainen toiminta.

Kuhmoisten kunnan ympäristönsuojeluviranomainen katsoo, että toiminta voidaan aloittaa mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta, koska kyseisellä alueella on ollut vastaavaa toimintaa jo vuosia. Toiminnan aloittamisesta ei katsota aiheutuvan sellaista pysyvää haittaa tai vahinkoa, mikä estäisi toiminnan aloittamisen ennen päätöksen lainvoimaisuutta.

Muutoksenhakutuomioistuimien voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Sovelletut oikeusohjeet

Maa-aineslaki (555/1981) 1, 1a,3,4,4a,4b,5–7,10–13,19,20,20a,21,23 ja 23a §:t
 Vna kaivannaisjätteistä (190/2013)
 Vna maa-ainesten ottamisesta (926/2005) 1–4,6–9 §:t
 Vna ilmanlaadusta (79/2017) 4 §
 Vnp melutason ohjearvoista (993/1992) 2 §
 Vna ympäristönsuojelusta (713/2014) 2 §
 Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 6–8,15–17,27,29,47a,48,49,52,58,66,70, 94,113,114,134,172,199 ja 205 §:t
 Kuhmoisten kunnan maa-ainestaksa, kunnanvaltuusto 13.11.2017
 Kuhmoisten kunnan hallintosääntö 16.8.2021
 Ympäristönsuojeluasetus (713/2014) 2 §
 Vna kivenlouhimien, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamien ympäristönsuojelusta (800/2010, muutettu 314/2017) 8, 11 ja 12 §:t
 Jätelaki (646/2011) 11–13,15,28,29,72 ja 118 §:t
 Laki eräistä naapuruussuhteista (26/1920) 17 §
 Laki jätelain muuttamisesta (714/2021) 17 §
 Luonnonsuojelulaki (9/2023) 70 §

Luvan voimassaolo

Lupa on voimassa seuraavat kymmenen vuotta päätöksen antopäivästä lukien. Kaikki määrätyt toimenpiteet tulee suorittaa loppuun luvan voimassaoloaikana.

Toiminnan olennaiseen muuttamiseen on oltava lupa (YSL 29 §; MAL 4 §).

Jos valtioneuvoston asetuksella annetaan ympäristösuojelulain tai jätelain nojalla jo myönnetyn luvan määräystä ankarampia säännöksiä tai näistä poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, asetusta on luvan estämättä noudatettava (YSL 70 §).

Lupamaksu ja sen määräytyminen

Perusmaksu	200,00 €
Lupahakemuksen käsittelymaksu	490,00 €
Naapurinkuulemiset 2 x 40 €, max 200 €	80,00 €
Vakuuden hyväksyminen	60,00 €
Täytäntöönpano muutoksenhausta huolimatta	60,00 €
<u>Yhteiskäsittelymaksu</u>	<u>900,00 €</u>
Yhteensä	1790,00 €

Lupapäätöksestä tiedottaminen

Päätös

Päätösasiakirjat liitteineen annetaan hakijalle julkipanon jälkeen.

Jäljennös päätöksestä

Päätös annetaan tiedoksi Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojelutoimistolle (terveydensuojelu(at)keuruu.fi) ja Lupa- ja valvontavirastolle (kirjaamo(at)lvv.fi).

Päätöksestä ilmoittaminen

Julkipanoilmoitus päätöksen antamisesta asetetaan nähtäville Kuhmoisten kunnan kotisivuille.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen 12.10.2026 mennessä. Valitusosoitus on pöytäkirjanotteen liitteenä.

Lisätiedot päätöksestä

Lisätietoja päätöksestä antaa asian valmistelija ympäristösihteeri Anette Ursin, p. 040 554 0887.